

Planteringen - Miatorp- Lussebäcken- Högasten

**PROJEKT INOM ETT GRÖNARE HELSINGBORG –
HANDLINGSPLAN FÖR GRÖNSTRUKTUR 2014 - 2021**

PLANTERINGEN- MIATORP- LUSSEBÄCKEN- HÖGASTEN

Ett grönare Helsingborg

PROJEKT INOM

HANDLINGSPLAN FÖR HELSINGBORGS GRÖNSTRUKTUR 2014-2020

INNEHÅLL

Inledning, läget idag och analys	3
Exempel på utvecklingsmöjligheter	7
Ekonomi	9

INLEDNING, LÄGET IDAG OCH ANALYS

Målet med detta dokument är att samla de övergripande åtgärder som Helsingborgs stad behöver arbeta med för att förbättra rekreativsmöjligheterna och öka de biologiska värdena i området Planteringen - Miatorp - Lussebäcken och en del av Högasten. Projektet knyter an till Grönstrukturprogrammet för Helsingborgs stad och är kopplat till de mål som programmet innefattar.

Detta dokument är en del i *Ett grönnare Helsingborg – Handlingsplan för Helsingborgs grönstruktur* och redovisar ett av de inledande projekten, vilket berör områdena *Planteringen, Miatorp, Lussebäcken och del av Högasten*.

Avsikten med det här arbetet är att beskriva dagens situation, potential och behov samt ge exempel på åtgärder. Dokumentet är till sin karaktär övergripande och investeringskostnader har uppskattats för varje förslag. I nästa skede av projektet kommer förslagen att fördjupas och brytas ned i konkreta åtgärder. Då ska samverka med lokala aktörer, så som exempelvis Trepartsgruppen.

Läget idag

Planteringen har en blandad bebyggelse med industri, flerbostadshus, villor, radhus och affärer. Bebyggelsen på Miatorp, Lussebäcken, Högasten består främst av villor och flerbo-

stadshus från 1920–50-talet. De grönskande villaområdena kontrasterar starkt mot de omkringliggande industrierna och de tungt trafikerade vägarna.

Prioriterat område

Grönstrukturprogrammet har identifierat detta område som bristande på parker och större naturområden. Befintliga parker är mycket små och områdesparker saknas helt. Industrier, järnvägen och Malmöleden är starka barriärer mot såväl kusten som Helsingborgs stads större rekreativsområden. Här i dessa barriärzonerna finns det även en tydlig avsaknad av grönt.

Tidigare och pågående insatser i området

1. *Plantera plantära* är ett lokalt projekt som handlar om att stödja och hjälpa de boende i området bland annat genom att förbättra förutsätt-

ningar för välmående men också genom att bygga om och förbättra den fysiska miljön. Som en del i detta projekt har Wienerplatsen i den norra delen av området nyligen byggts om.

2. *Söder om söder* är ett dialogprojekt mellan boende, företag i området och kommunen.

3. Strandhedskaraktär kommer att utvecklas på Råå Ljung vintern 2013/2014 av Helsingborgs stad.

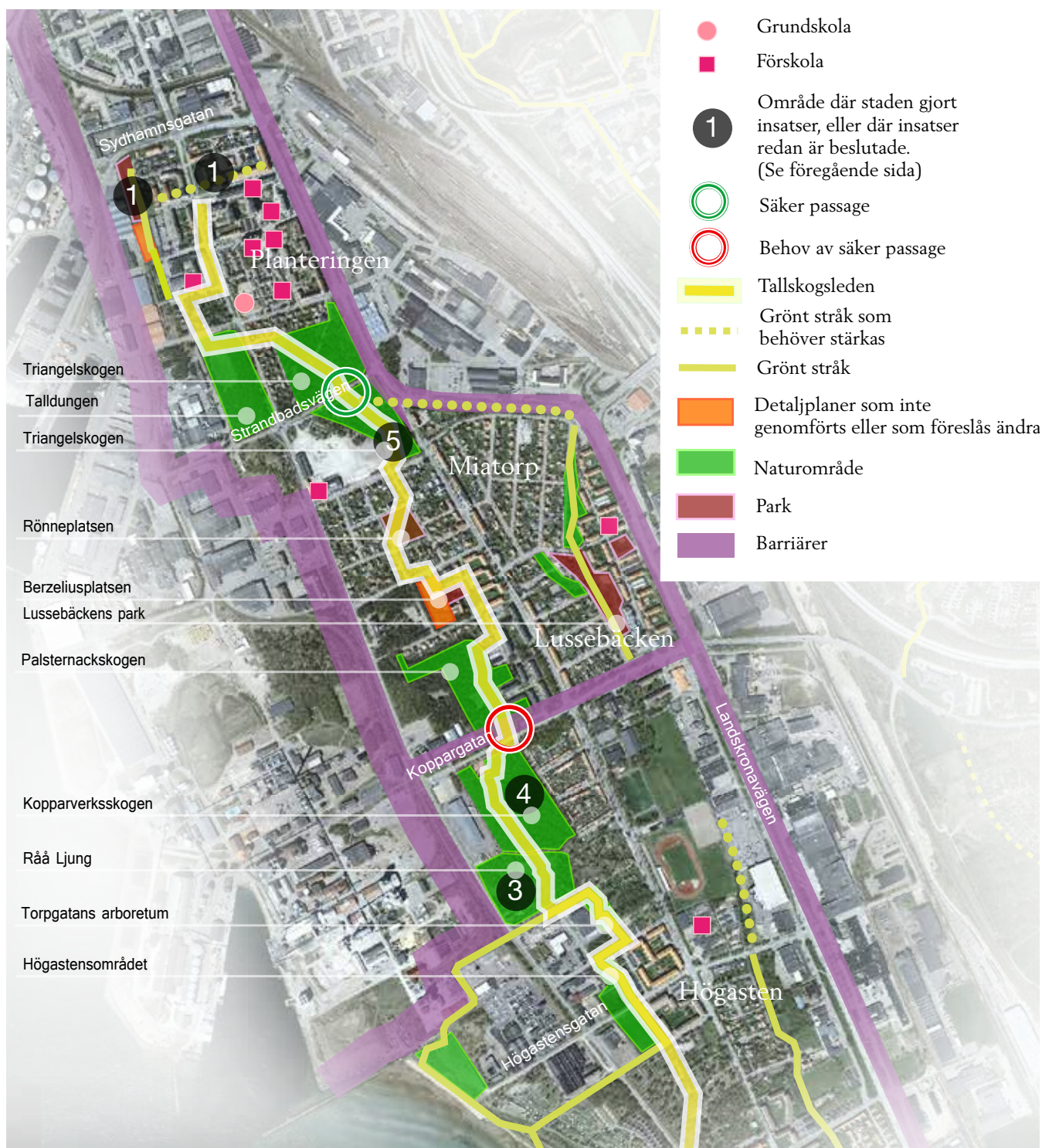
4. Hundhågn har anlagts i Kopparverksskogen hösten 2013 av Helsingborgs stad.

5. *Tallskogsleden* är en vandringsled som anlades år 2007 av Helsingborgs stad.

Tallskogsleden är en omtyckt vandringsled i området. Från Råå vallar i söder till Wienertorget på Planteringen i norr sträcker sig den cirka 4,5 kilometer långa vandrings slingan. Under 1700-talet fanns här ljungmarker och vidsträckt flygsandfält. I början av 1800-talet planterades bland annat tall i området för att förhindra sandflykt. Dessa mer än 160 år gamla tallplanteringar finns idag delvis kvar i större och mindre bestånd längs vandringsleden.

Nuläge och analys

FIGUR 1. Kartan beskriver områdets förutsättningar idag samt påvisar bristerna i grönstrukturen. Barriärer runt området begränsar kontakten med såväl kusten som övriga delar av Helsingborg. Tallskogsleden fungerar som en ryggrad för rekreation, vilken kopplar ihop ett antal mindre parker och naturområden. Parkerna är små och främst koncentrerade till Miatorp och Lussebacken.

Analys

Stora delar av de tallskogsplanteringar som anlades på 1800-talet för att förhindra sandflykt i området finns kvar än idag. Planteringarna bildar öar av genuina skogsområden. De är en stor tillgång för friluftslivet i området samt ger möjlighet till lek och rekreation. Trots att Tallskogsleden går genom dessa skogsområden är kopplingarna på flera håll bristande då leden bryts av såväl större vägar som bebyggelse. Det finns även flera privatägda skogstomter i området. Dessa är dock instängslade och i nuläget inte tillgängliga för allmänheten.

Det finns ett flertal gröningar som idag fungerar som viktiga målpunkter för det lokala friluftslivet och föreningslivet. De befintliga parkerna är få och mycket små och en områdespark, som kan fungera som en samlande park för de boende i området, saknas helt.

Vid Planterings centrum finns två mindre parker med lekplatser, i övrigt är det främst kvartersmark som försörjer de boende med gröna miljöer.

Det finns många förskolor i området, vilket ger ett högt tryck på de naturområden som finns idag. Många skolor har lokaliserats kring Talldungen och Triangelskogen vilket riskerar att leda till såväl slitage på dessa områden som till konkurrens mellan användare.

Verksamhetsområdena, järnvägen och Malmöleden är starka barriärer som begränsar möjligheterna för de boende inom området att nå de större rekreationsområdena Jordbodalen, Ramlösa Brunnspark med skogsravinen, Ättekulla skog samt resterande delar av Helsingborgs stad. I väster hindras kontakten med havet av verksamheterna i hamnområdet. Dessa verksamheter genererar även buller som påverkar värdet och användningen av de rekreationsområden som finns inom området idag.

I grönstrukturprogrammet anges riktvärdet <50 dB(A) som högsta ljudnivå som parkerna i Helsingborg bör ha för att merparten av medborgarna ska uppleva ljudmiljön som god. Flera av grönområdena i Planteringen

och Miatorp är enligt dessa riktvärden bullerstörda. I Triangelskogen är ljudnivån uppmätt till >60 dB(A).

Kulturhistorian är ständigt närvarande. Helsingborgs expansion från 1960-talet till idag syns tydligt, med de fyllnadsområden utanför den gamla kustlinjen där nu industrin dominerar. Från Högastensgatan i södra delen av området kan man uppleva samma vy som tidigare fanns längs hela sträckan längs nuvarande Industrigatan.

Exempel på utvecklingsmöjligheter

Följande sidor beskriver ett antal exempel på möjliga åtgärder som Helsingborgs stad kan arbeta med för att förbättra grönstrukturen i området.

Förslagen som redovisas är endast exempel på utvecklingsmöjligheter. I följande arbete kommer en djupare analys över områdena att göras, liksom en prioritering av åtgärder.

Foto: Annika Anderberg Boman

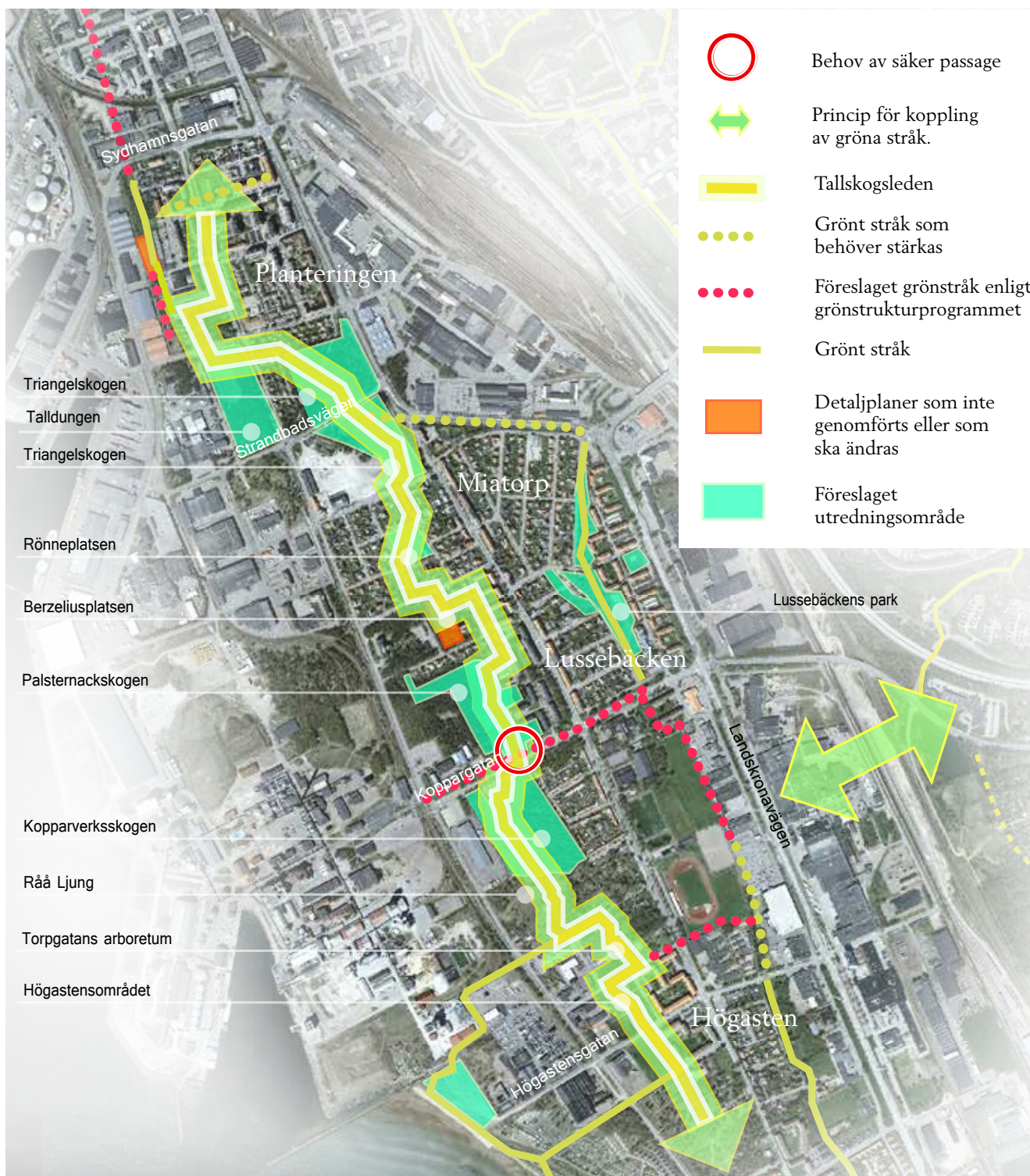

Foto: Annika Anderberg Boman

Foto: Hannes Boman

Exempel på utvecklingsmöjligheter

FIGUR 2. Kartan visar förslag på möjliga åtgärder kopplat till följande teman:

► **Gröna stråk:** Koppla ihop och stärk befintliga grönstråk samt anlägg nya för att skapa sammanlänkade, tillgängliga och attraktiva rekreativstråk.

► **Områdespark:** Hög kvaliteterna i parkerna för att skapa gröna mötesplatser för de boende.

► **Sand och strand:** Öka sandkaraktären i området för att stärka områdets identitet samt de biologiska värdena.

► **Kontakt med vatten:** Öka vattenkontakten i området för att höja områdets rekreativa värde och lyfta fram den gamla kustlinjen.

EXEMPEL PÅ UTVECKLINGS- MÖJLIGHETER

Gröna stråk

I en växande stad med förtätning som ambition kan det vara svårt att anlägga nya grönområden. Eftersom projektområdet saknar koppling till de större rekreationsområdena i Helsingborg, behöver grönstrukturen utvecklas i närområdet. Satsningar bör riktas mot att öka närbarheten till projektområdets parker och naturområden samt mot att utveckla attraktiviteten för Tallskogsleden och andra befintliga gröna stråk.

Foto: Anton Persson

Tallskogsleden behöver bli mer tillgänglig och kopplas ihop till ett sammanhängande stråk utan barriärer. Detta innebär att markbeläggning, passager, trygghetsaspekter och sittmöjligheter behöver ses över. Samtidigt får inte de naturliga och rekreativa värdena byggas bort.

Exempel på åtgärder:

- ▶ Koppla ihop Tallskogsleden med befintliga gröna stråk österut samt anlägg nya gröna stråk för att skapa en slinga runt projektområdet.
- ▶ Öka kvaliteter såsom tillgänglighet, känslan av trygghet och möjligheterna till lek längs Tallskogsleden, för att möta det växande behovet från boende och förskolor som har dessa naturområden som utflyktsmål.
- ▶ Rönjning och gallring i skogsområdena bör göras med stor hänsyn till tallarna samt till lövträden, som är naturliga värdar för ett stort antal arter. Nerhuggna träd kan lämnas som faunadepåer och lekredskap istället för att rensas bort.
- ▶ Överbrygga barriärer inom Tallskogsleden genom att anlägga säkra passager över bilvägar.
- ▶ Föra dialog med fastighetsägare för att pröva möjligheterna att öppna upp befintliga instängslade skogsområden.

Detta bidrar till att:

- ▶ Uppfylla delmålen om att "öka upplevelsorna och tryggheten i stadens grönområden" samt "öka närbarheten, förbättra tillgängligheten samt skapa stråk i stadens grönområden".

Andra exempel för utveckling av de gröna stråken

- ▶ "Genomföra plan (Dp 16434 beslutad 2007-11-21) där instängslad grönyta anges som naturpark, samt säkerställa talldunge som i plan (Spl 5972 beslutad 1959-05-28) anges som kvartersmark för allmänna ändamål (A-yta). Genom att se över dessa planer kan felande länkar i de gröna stråken avhjälpas samtidigt som de allmäntillgängliga grönyrtorna ökar."
- ▶ Utveckla stråken öster om Tallskogsleden och därmed möjligheten att röra sig i en slinga runt området. Detta kan i viss mån fungera som ett komplement till bristande kopplingar till rekreationsområden utanför området.
- ▶ Utveckla grönstråk med säker passage över järnvägen och Malmöleden mot rekreationsområdena i Östra Ramlösa och Råådalens.

Områdespark

Projektområdet saknar i nuläget en områdespark, det vill säga en park på minst 5 hektar inom 500 meters gångavstånd från bostaden. Det finns inte heller någon befintlig park som är tillräckligt stor för att, genom utveckling, kunna uppfylla kraven för en områdespark. Däremot finns det områden som genom en upprustning kan ge ett visst komplement för detta. Genom att försköna och utveckla park och naturområden kan dessa fungera som gröna mötesplatser för de boende på Planteringen, Miatorp, Lussebäcken och Högasten.

Även flera av de mindre parkerna i projektområdet skulle behöva utvecklas för att tillgängligheten, aktivitetsvärdet och känslan av trygghet ska öka.

Exempel på åtgärder:

- ▶ Utveckla parker och naturområden med de kvaliteter som ingår i en områdespark.
- ▶ Utveckla samt stärk kvaliteterna i de mindre parkerna.

Detta bidrar till att:

- ▶ Uppfylla delmålen om att "öka upplevelserna och tryggheten i stadens grönområden" samt "öka närheten, förbättra tillgängligheten samt skapa stråk i stadens grönområden"

Sand och strand

Sand är ett naturligt inslag i Planteringen, Miatorp, Lussebäcken och Högasten. Hela området ligger längs den gamla kustlinjen, vilket innebär att marken är väldigt sandig. Detta är en kvalitet som bör värnas och utvecklas, delvis till fördel för de biologiska värdena, delvis för att stärka områdets särskilda identitet. Fysiska åtgärder för att blotta sanden på fler ställen i kombination med informationsinsatser stärker områdets karaktär och ökar områdets attraktivitet.

Exempel på åtgärder:

- ▶ Anlägg en naturpunkt för sandmark för att öka områdets pedagogiska värde och så att naturen i området tydliggörs som utflyktsmål.
- ▶ Utveckla strandhedar, strandängar och sandblottor för att öka det biologiska värdet, vilket gynnar flera av våra inhemska arter.

Detta bidrar till att:

- ▶ Uppfylla delmålen om att "stärka naturvärdena och öka den biologiska mångfalden" samt "marknadsföra och informera om stadens naturområden".

Foto: Anders Ebefeldt

Foto: Anders Ebefeldt

Foto: Hannes Boman

Kontakt med vatten

Industriverksamheter har från 1960-talet tagit kusten i anspråk genom etableringar på fyllnadsområdet västerut. Idag är verksamheterna en tydlig barriär mellan Planteringen – Miatorp och kusten. De få kopplingar till kusten som finns kvar, exempelvis till Knåhakens bad, bör därför tydliggöras och tillgängliggöras för invånarna som en del i att öka de rekreativa värdena i projektområdet.

För att ta tillvara på Lussebäcken som rekreativt inslag i området kan kontakten med vatten utvecklas längs de befintliga stråk som går längs bäcken.

Exempel på åtgärder:

- ▶ Utveckla siktlinjerna till kusten inom projektområdet för att öka det rekreativa värdet.
- ▶ Öka tillgänglighet och kvaliteerna samt främja de biologiska värdena vid Knåhakens bad.
- ▶ Utveckla kontakten med vatten i de gröna stråk som går längs Lussebäcken för att öka det rekreativa värdet.
- ▶ Uppfylla delmålen om att "öka upplevelsorna och tryggheten i stadens grönområden", "öka arealen grönstruktur i Helsingborg" samt "öka närbarheten, förbättra tillgängligheten samt skapa stråk i stadens grönområden".

Andra exempel för utveckling av kontakten med vatten

- ▶ För att möta det framtida behovet av förtätning i projektområdet kan delar av den kulverterade Lussebäcken öppnas upp i samband med att ett grönstråk, som sträcker sig till östra sidan av Landskronavägen, anläggs.

Foto: Colourbox

EKONOMI

De exempel på åtgärder som beskrivs inom respektive delområde är kopplade till investeringsbudgeten i *Ett grönare Helsingborg – Handlingsplan för Helsingborgs grönstruktur 2014-2020*.

För att långsiktigt säkra de kvaliteter och värden som förslagen i detta projekt bidrar till krävs inte bara investeringar utan också tillräckliga medel för drift och underhåll. Samtidigt är ambitionen att de åtgärder som föreslås ska kunna leda till att underlätta driften och minska underhållet, vilket

till viss del kan leda till minskade kostnader. Kostnaderna för investering och drift summeras i figur 3 nedan.

Delområde	Investeringskostnad	Ökad årlig driftskostnad
Gröna stråk	4 MSEK	0,08 MSEK
Områdespark	5 MSEK	0,25 MSEK
Sand och strand	2 MSEK	0,02 MSEK
Kontakt med vatten	1 MSEK	0,02 MSEK
SUMMA	12 MSEK	0,37 MSEK

FIGUR 3. Uppskattade kostnader för projektet.

Ett grönare Helsingborg

HANDLINGSPLAN FÖR HELSINGBORGS GRÖNSTRUKTUR 2014 – 2020

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Järnvägsgatan 22 · Postadress SE-251 89 Helsingborg · Helsingborg kontaktcenter 042-10 50 00 · helsingborg.se